

Правото на ЕС не допуска национално законодателство, в което не е предвиден процесуален ред за отстраняване, след разпоредителното заседание по наказателно дело, на неясноти и непълноти, които опорочават съдържанието на обвинителния акт и нарушават правото на обвиняемия да му бъде предоставена подробна информация относно обвинението

Това прие в решението си от днес по дело C-282/20 Съдът на ЕС.

Решението е постановено по преюдициално запитване, отправено от Специализирания наказателен съд, който е сезиран с разглеждането на обвинителен акт срещу ZX за извършено престъпление по член 244 алинея 2 във връзка с алинея 1 от НК (държане на неистински парични знаци-88 бр. банкноти по 200 EUR, за които знаел, че са подправени).

Казусът

В проведено разпоредително заседание по образуваното съдебно наказателно производство Специализираният наказателен съд първоначално приема, че вношеният срещу ZX обвинителен акт е законосъобразен от формална страна. Впоследствие, в хода на съдебното следствие, Специализираният наказателен съд установява наличието на неясноти и непълноти в обвинителния акт (неясно посочване на периода на държане на паричните знаци, непълно описание на характеристиките на изпълнителното деяние, непосочване на признака „големи количества“, неправилно посочване на правната квалификация). Участващият в делото прокурор от Специализираната прокуратура изразява желание за изменение на обвинението по реда на член 287 НПК. Според подсъдимия и защитата му основанията за това не са налице, а е допуснато съществено нарушение на процесуалните правила, нарушаващо правото на защита на подсъдимия. В същото време обаче, в националния закон (НПК) липсва процесуален ред за отстраняване на тези пороци.

Преюдициалното запитване

Запитващата юрисдикция отправя два въпроса до Съда, с които иска да се установи, първо, дали националната забрана да се обсъждат пороците в обвинителния акт след проведено разпоредително заседание и свързаната с тази забрана невъзможност тези пороци да бъдат отстранени са в съответствие с член 6, параграф 3 от Директива 2012/13/ЕС¹, както и дали тази разпоредба намира приложение и след разпоредителното заседание, например в следващите съдебни заседания, след като е приключило събирането на доказателствата, но преди съдът да се произнесе с акт по същество относно обвинението. Второ, запитващата юрисдикция иска да се установи как следва да се отстрани процесуално нарушение, свързано с правото на обвиняемия да разбере в какво е обвинен, ако това национално законодателство не е в съответствие с правото на ЕС.

Преценката на Съда

Най-напред, Съдът припомня константната си практика, че член 6 от Директива 2012/13 определя правила във връзка с правото на информация относно обвинението, които имат за цел да се гарантира **справедливостта на производството** и да се осигури **ефективното упражняване на правото на защита**, както и че произтичащите от тази разпоредба на Директивата права трябва да бъдат **гарантирани** в хода на **цялото наказателно производство** и следователно в случая и **след разпоредителното заседание** по наказателно дело.

---

¹Директива на Европейския парламент и на Съвета от 22 май 2012 година относно правото на информация в наказателното производство (ОВ L 142, 2012 г., стр. 1)

Съдът приема, че законодателство, което не предвижда процесуален ред за отстраняване на пороци в обвинителния акт след разпоредително заседание **не е в съответствие** с Директива 2012/13, нито с член 47 от Хартата на основните права на ЕС, тъй като е пречка обвиняемият да се запознае достатъчно подробно с повдигнатите срещу него обвинения и това може да възпрепятства ефективно упражняване на правото му на защита.

Поради това Съдът постановява, че Директива 2012/13 и член 47 от Хартата на основните свободи на ЕС **не допускат национално законодателство, в което не е предвиден процесуален ред за отстраняване, след разпоредителното заседание по наказателно дело, на неясноти и непълноти, които опорочават съдържанието на обвинителния акт и нарушават правото на обвиняемия да му бъде предоставена подробна информация относно обвинението.**

По-нататък, Съдът припомня, че правото на Съюза не уточнява кой национален орган е длъжен да гарантира, че обвиняемите се ползват от правата, закрепени в Директива 2012/13, нито коя е съответната за целта процедура, а това е въпрос на процесуална автономия на държавите членки, при спазване на **принципа на равностойност**, който изисква **националните правила да не са по-неблагоприятни** от правилата, уреждащи аналогични вътрешноправни положения, и на **принципа на ефективност**, който изисква **националните процесуални правила да не правят практически невъзможно или прекомерно трудно** упражняването на правата, предоставени от правото на Съюза.

Съдът отбелязва, че Директива 2012/13 допуска правото на обвиняемите на информация относно обвинението да бъде гарантирано **или от прокурора след връщането на делото в досъдебната фаза** на наказателното производство, или от **компетентния наказателен съд, когато делото бъде внесено** за разглеждане. Съдът подчертава, че независимо в кой момент е предоставена информацията по член 6, параграф 3 от Директива 2012/13, в съответствие с принципа на състезателност и на равни процесуални възможности, на обвиняемия и неговия адвокат трябва да се предостави достатъчен срок, за да се запознаят с тази информация, и възможност ефективно да подготвят защитата, да представят евентуално становища и при необходимост да направят всякакви допустими съгласно националното законодателство искания, по-специално за събиране на доказателства.

Съдът стига до извода, че запитващата юрисдикция е длъжна, доколкото е възможно, да **направи съответстващо тълкуване на националното законодателство относно изменението на обвинението, което тълкуване да даде възможност на прокурора в съдебното заседание да отстрани опорочаващата съдържанието на обвинителния акт неяснота и непълнота по начин, при който правото на защита на обвиняемия е действително и реално защитено.** Само ако приеме, че съответстващо тълкуване в този смисъл не е възможно, запитващата юрисдикция следва да остави без приложение националната разпоредба, която забранява прекратяване на съдебното производство и връщане на делото на прокурора за съставяне на нов обвинителен акт.